



# Udskrift af Tjenestemandssrettens dom af 9. august 2018

**I sag nr.: TR2017.0001**

Akademikerne

for

HOD – Hovedorganisationen af Officerer i Danmark

(advokat Henrik Karl Nielsen)

*mod*

Finansministeriet

for

Forsvarsministeriets Personalestyrelse

(Advokat Niels Banke)

*Dommere: Tuk Bagger, Henrik Højrup Hansen, Carl Erik Johansen, Lene Pagter Kristensen (retsformand), Kåre Mønsted, Dan Richardsen og Jesper Schaumburg-Müller.*

## **Indledning**

Sagen angår, om oberstløjtnant A i perioden fra den 1. september 2013 til januar 2017 som bagvagt i Hjemmeværnskommandoen har udført arbejde, der er omfattet af aftale af 4. oktober 1991 mellem Forsvarsministeriet, Forsvarsgruppen i Akademikernes Centralorganisation, Forsvarsgruppen i Statstjenestemændenes Centralorganisation II og Centralforeningen for Stampersonel, og derfor har været berettiget til tillæg. Sagen vedrører derudover, om bod er forskyldt som følge af, at A ikke har fået udbetalt dette tillæg.

## **Parternes påstande**

Klager, Akademikerne for HOD – Hovedorganisationen af Officerer i Danmark, har nedlagt følgende påstande:



1. Indklagede tilpligtes at anerkende, at A siden den 1. september 2013 har været omfattet af § 1, stk. 1, i aftale af 4. oktober 1991 mellem Forsvarsministeriet, Forsvarsgruppen i Akademikernes Centralorganisation, Forsvarsgruppen i Statstjenestemændenes Centralorganisation II og Centralforeningen for Stampersonel.
2. Indklagede tilpligtes til klager at betale en bod.

Indklagede, Finansministeriet for Forsvarsministeriets Personalestyrelse, har nedlagt påstand om frifindelse.

### **Sagsfremstilling**

#### *a) Rådigheds- og tilkaldevagttjeneste*

Den 4. oktober 1991 blev der i henhold til tjenestemandenslovens § 45, stk. 2, indgået en aftale mellem Forsvarsministeriet samt Forsvarsgruppen i Akademikernes Centralorganisation, Forsvarsgruppen i Statstjenestemændenes Centralorganisation II og Centralforeningen for Stampersonel med bl.a. følgende indhold:

”§ 1. Militære tjenestemænd og kontraktansatte officerer ..., der som led i omgangstjeneste i stedet for at være på vagt på tjenestestedet pålægges at forrette rådighedstjeneste/tilkaldevagttjeneste, oppebærer et tillæg på 150,65 kr. incl. dyrtidsregulering (niveau 1. oktober 1984).

Stk. 2. Med virkning fra 1. april 1992 forhøjes tillægget således, at militære tjenestemænd og kontraktansatte officerer, der som led i omgangstjeneste i stedet for at være på vagt på tjenestestedet pålægges at forrette rådighedstjeneste/tilkaldevagttjeneste, oppebærer ½ vagtillæg (grundbeløb 198,90 kr. 1/10-1984).

Stk. 3. De i stk. 1 og 2 nævnte tillæg ydes for hvert døgn, sådan tjeneste ifølge vagtrote/-liste er pålagt og udført.

...

§ 3. Det er en forudsætning for at kunne oppebære ovennævnte former for tillæg, at personalet under rådighedstjenesten kan tilkaldes via telefon eller lignende, samt at de pågældende kan møde på tjenestestedet inden for en af tjenestestedet fastsat tid.”

Den 5. marts 2014 blev der indgået en aftale mellem Forsvarets Personeltjeneste og Hovedorganisationen af Officerer i Danmark om harmonisering af tilkaldevagttillæg for officerer under Hjemmeværnskommandoen og Forsvarets Efterretningstjeneste. Af aftalen fremgår bl.a.:

”§ 3. Til officerer under Hjemmeværnskommandoen, der forretter rådighedstjeneste/tilkaldevagttjeneste iht. aftale af 21. oktober 1991 mellem Forsvarsministeriet, Forsvarsgruppen i Akademikernes Centralorganisation, Forsvarsgruppen i Statstjenestemændenes Centralorganisation II og Centralforeningen for Stampersonel, ydes for rå-



dighedstjeneste/tilkaldevagttjeneste på en for personalet arbejdsfridag godtgørelse med dobbelt sats.”

I Forsvarsministeriets Personalestyrelses cirkulære FPSBST 201-8 fra marts 2016 om supplement til arbejdstidsregler mm. for personale under Forsvarsministeriet fremgår bl.a.:

”6.2.3. *Tilkaldevagt.*

Personale, omfattet af aftalerne om tilkaldevagt, der som led i omgangstjeneste i stedet for at være på vagt på tjenestestedet pålægges at forrette tilkaldevagttjeneste, kan oppebære et tillæg herfor.

...

Ved tilrettelæggelse af tilkaldevagten bør der foretages en afvejning af det tjenstlige behov for at pålægge personalet tilkaldevagttjeneste. Herunder en vurdering af det antal tilkald, der kan forventes, set i relation til det antal personer, der indgår i en evt. vagttrøste.

...

På tjenestesteder, hvor tilkald sjældent forekommer, eller hvor der ikke er krav til permanent tilkaldevagt af hensyn til beredskabsniveauet, bør denne tjeneste varetages ved tilkald efter adresseliste, hvilket ikke medfører udbetaling af tilkaldevagttillæg.

Den ulempe, der herved påføres personalet, anses for at være dækket af generelle tillæg.

6.2.3.1 *Indtjening og opgørelse.*

Tillæg for tilkaldevagt kan kun oppebæres, såfremt

- tilkaldevagten er oprettet i stedet for en på tjenestestedet værende nødvendig vagt,
- de pågældende kan tilkaldes via telefon el. lign.,
- de pågældende kan møde på tjenestestedet inden for en af tjenestestedet fastsat tidsramme,
- der er etableret en vagtliste, hvoraf det fremgår, hvem der skal tilkaldes på de enkelte dage.

...

6.2.3.2. *Honorering.*

Tilkaldevagt honoreres med et tilkaldevagttillæg. Såfremt en tilkaldevagt er beordret på en for personalet normalt arbejdsfri dag, oppebæres dobbelt tillæg.”

b) *Vagthavende og bagvagten*

Hjemmeværnskommandoen har i ”Blivende Bestemmelser for Vagthavende ved Hjemmeværnskommandoen” fra marts 2013 fastsat bl.a. følgende bestemmelser:

”1. GENERELT

Hjemmeværnskommandoen (HJK) opretholder vagthavende (VH) på kald ordning, på døgnbasis året rundt, baseret på mobiltelefoni.

VH skal håndtere og formidle alle meldinger, der måtte tilgå HJK.

VH kan tilkalde personel fra hjemmeværnsstaben, såfremt situationen kræver det.

...



### 3. VH HJK OPGAVER

For VH/HJK gælder følgende bestemmelser og opgaver:

- VH skal kunne vejlede myndigheder og enkeltpersoner fra HJV og Forsvaret (FSV) omkring bestemmelsesmæssige forhold samt igangværende operationer.  
...
- Såfremt VH er i tvivl, skal CHPO [Chefen for X-afdelingen], alternativt CHPD [Chefen for Y-divisionen] kontaktes som bagvagt.
- Bagvagt skal altid konsulteres såfremt det vurderes at FKO [Forsvarskommandoen]/FMN [Forsvarsministeriet] skal informeres ...  
...
- Ved henvendelser fra pressen kontaktes bagvagt og pressevagt. VH må som udgangspunkt ikke udtale sig til pressen.  
...

### 5. ADMINISTRATION AF VAGTEN

Administration af vagtosten gennemføres efter nedennævnte bestemmelser:

- Vagtjenesten føres på ordrenummer i henhold til arbejdstidsregistrering.
- VH vagtoste befales kvartalsvis via stabsbefaling.
- Bytning af vagter er mulig efter aftale.
- VH har udleveret mobiltelefon og fjernarbejdsplads (FAP).
- Arbejdstidsregler, økonomiske ydelser, tillæg jf. gældende bestemmelser.”

Der er i Hjemmeværnsbestemmelse (”HJVBST”) 122-002 JUN 2015 om ”Vagthavendeordningen ved Hjemmeværnets myndigheder” fastsat bl.a. følgende retningslinjer:

#### ”1. FORMÅL

Formålet med denne bestemmelse med tilhørende bilag er at fastsætte de overordnede rammer og retningslinjer for anvendelsen af vagthavendeordningen ved Hjemmeværnets myndigheder.  
...

#### 2. GENERELT

Vagten bestrides ved, at den enkelte myndighed etablerer en vagtoste. Den vagthavende skal kunne kontaktes via det af myndigheden oplyste vagttelefonnummer.  
...

#### 3. ORGANISATORISK PLACERING

Vagten ved Hjemmeværnets myndigheder bestrides af militært personel (befalingsmænd og officerer).

Myndighedschefen er vagthavendes nærmeste foresatte. Ved Hjemmeværnskommandoen er Chefen for X-afdelingen (CH-X) vagthavendes nærmeste foresatte.  
...

#### 5. VAGTEN

5.1. Tjenesten bestrides på døgn- eller ugebasis og kræver ikke, at man opholder sig på tjenestestedet, men at man kan få adgang til DeMars/FIIN/Captia indenfor 60 minutter.



... For at kunne bestride vagten tildeles vagthavende en mobiltelefon efter gældende bestemmelser for tjenestetelefon ...

5.2 ... Vagthavende skal umiddelbart kunne svare sin telefon. Såfremt dette af særlige årsager ikke kan lade sig gøre, skal telefonen i den konkrete periode overlades til en anden med samme beføjelser.

## 6. OPGAVER

### 6.1. Vagthavende skal:

- Have et konstant billede af myndighedens aktiviteter.
- Modtage meldinger fra indsatte enheder.
- Videregive meldinger vedrørende indsættelser/støtte til foresat operativ myndighed samt til efterretning for vagthavende ved Hjemmeværnskommandoen.
- Videregive melding om særlige hændelser.
- Svare myndighedens vagttelefon på døgnbasis.
- Sikre en hurtig information og kommunikation.
- Rapportere indsættelser til lands, til vands og i luften.
- Eventuelt vejlede og rådgive indsatte hjemmeværnsenheder.

...

## 9. SAGSBEHANDLENDE AFDELING

X-afdelingen, Hjemmeværnskommandoen”

### c) Oberstløjtnant As tjenesteforhold og tvistens opståen

I funktionsbeskrivelsen for A fremgår bl.a.:

#### FUNKTIONSBESKRIVELSE - STILLINGSKLASSIFICERINGSDEL

...

	Stillingsbetegnelse	Chef for X-afdelingen
...	...	...
1.6	Grad/stilling	Oberstløjtnant/kommandørkaptajn

...

#### 4. Beskrivelse af de væsentligste arbejdsopgaver

Stilling på det militære chefniveau med selvstændig beslutningskompetence samt ansvar for planlægning og løsning af større komplekse opgaver inden for afdelingens ansvarsområde. Har ansvaret for at afdelingens aktiviteter gennemføres inden for de meddelte ressource- og forvaltningsrammer.

...

#### FUNKTIONSBESKRIVELSE - FUNKTIONSDDEL

...

1.2	Øvrige opgaver:
	Indgår som bagvagt for vagthavende i Hjemmeværnskommandoen



I funktionsbeskrivelserne for Chefen for Y-divisionen (As nærmeste overordnede), Chefen for Z-afdelingen og Chefen for Æ-afdelingen er under punkt ”1.2. Øvrige opgaver” anført ”Kan indgå som bagvagt for vagthavende i Hjemmeværnskommandoen”.

I præsentationer fra aktivitetsbriefinger fra januar 2014 og november 2016 – fremlagt i sagen som eksempler – er anført oplysninger om, hvem der er vagthavende, om vagthavendes kontaktoplysninger og om, at A er bagvagt, ligesom der er angivet kontaktoplysninger på A i form af et telefonnummer.

Ved mail af 4. februar 2016 fra brigadegeneral og Chef for Hjemmeværnsstaben Gunner Arpe Nielsen blev A oplyst om, at han var indstillet til et engangstillæg på 60.000 kr. med bl.a. følgende begrundelse:

”Hertil kommer, at [A] som udgangspunkt altid har fungeret som bagvagt for HJK VH-ordningen, og som sådan i udgangspunktet altid har været til rådighed. [As] indsats i 2015 har været ekstraordinær.”

I januar 2017 stoppede A med at fungere som fast bagvagt med henvisning til, at han burde få honorering herfor. HOD – Hovedorganisationen af Officerer i Danmark anmodede herefter ved mail af 16. februar 2017 Forsvarsministeriets Personalestyrelse om forhandling for brud på aftalerne om rådighedstjeneste/tilkaldevagt. Enighed kunne ikke opnås, og sagen blev herefter indbragt for Tjenestemand retten ved klageskrift af 12. september 2017.

### **Forklaringer**

Der er afgivet forklaring af A, Nicolaj Marker, C, D, B, og E.

A har forklaret bl.a., at han er oberstløjtnant og chef for X- afdelingen i Hjemmeværnskommandoen. Han har været i hjemmeværnet siden 2006. Hans funktionsbeskrivelse er godkendt af Personalestyrelsen. Bagvagten er den person, som vagthavende i Hjemmeværnskommandoen kan ringe til, når han er i tvivl om, hvordan han skal håndtere en henvendelse. Det er vagthavende, der bidrager med information til myndighederne. Vagthavende har i forskellige sammenhænge pligt til at kontakte bagvagten, f.eks. ved hændelser, hvor der er sket personskade, og når Forsvarsministeriet skal kontaktes. Begrebet bagvagt er et entydigt begreb i hjemmeværnet. Der har været mange episoder, hvor han som bagvagt er blevet kontaktet, herunder i forbindelse med selvmordstruede



hjemmeværnsfolk, storme, oversvømmelser mv. Store hændelser som f.eks. en storm overbelaster vagthavende, så bagvagten er nødt til at hjælpe til. Det er ikke nok, at vagthavende sender en SMS. Vagthavende ringer bagvagten op og drøfter, hvad der skal ske.

Der blev gennemført aktivitetsbriefinger hver uge og senere hver 14. dag. Oplægget til briefingen blev godkendt af stabschefen. Når han var bagvagt, fremgik det på aktivitetsbriefingen med angivelse af nummeret til hans tjenestetелефон. Hans telefonnummer er desuden oplyst til Rigspolitiet, der også kontakter ham ofte. I forbindelse med de store terrorhændelser i udlandet kom der flere henvendelser til ham direkte fra politiet. I princippet kunne han blive ringet op 24 timer i døgnet. De fleste opkald lå mellem kl. 16 og 18 eller mellem kl. 22 og 24. Fra september 2013 til januar 2017 var det altid ham, der fungerede som bagvagt, og når han havde ferie, fandt han en afløser. Han blev aldrig bedt om at undlade at finde en afløser. I løbet af sommeren 2016 fik han så mange henvendelser som bagvagt, at det blev for meget for ham. Han foreslog derfor en deling af vagtbyrden mellem de 7 militære chefer, og at vagtbyrden skulle honoreres med tillæg, men der kom ikke noget ud af det. Han stoppede med at være bagvagt i januar 2017, efter at han hørte, at det var Bs og ledelsens opfattelse, at han selv havde fundet på, at han skulle være bagvagt. Efter at han er stoppet som bagvagt, er det også sket, at han er blevet kontaktet af vagthavende, men han har efterladt sin tjenestetелефon på arbejdspladsen. Der er ikke længere en ordning med en fast bagvagt.

Nicolaj Marker har forklaret bl.a., at han er reserveofficer i forsvaret og tidligere har gjort tjeneste i Hjemmeværnskommandoen, hvor han har arbejdet i samme afdeling som A. Han var vagthavende hver 5. eller 6. uge. Den ugentlige briefing blev anvendt i forbindelse med overlevering til den næste vagthavende. Når han var vagthavende, anvendte han bagvagten – herunder blandt andre A – som bistand, hvis han var i tvivl om noget. Han forventede, at bagvagten svarede, når han ringede, og bagvagten svarede også altid.

C har forklaret bl.a., at han er major i Forsvarets Efterretningstjeneste, og at han tidligere i 2010 og igen i 2013 har arbejdet i Hjemmeværnskommandoen, hvor han havde A som sin chef. I 2010-2011 og i 2013-2015 indgik han i vagtturnus som vagthavende, og han deltog også i aktivitetsbriefinger. Bagvagten blev anvendt til at afklare alle tvivlsspørgsmål. Der var også et direktiv for, i hvilke situationer man var forpligtet til at henvende sig til bagvagten, bl.a. i tilfælde hvor der kunne opstå pressespørgsmål. Når man er ny i rollen som vagthavende, er der et stort behov for at kunne kontakte bagvagten. Som vagthavende har



man en forventning om, at bagvagten svarer, når man ringer. Det er også bagvagten, der orienterer Forsvarsministeriet, når der er behov herfor. Han ville ikke selv kontakte ministeriet uden at have orienteret bagvagten. Han har som vagthavende flere gange haft kontakt med bagvagten.

D har forklaret bl.a., at han er major i Hjemmeværnskommandoen, hvor han har været siden 2006, og hvor A tidligere har fungeret som hans chef. Han har i en periode indgået i turnus som vagthavende og deltog i den forbindelse i aktivitetsbriefingerne. Det var den enkelte afdeling, som udarbejdede oplæg til briefing. Som vagthavende bliver man kontaktet af bl.a. politi og borgere, og er man i tvivl om, hvad man skal gøre med en henvendelse, kontakter man bagvagten. Bagvagten er altid en af vagthavendes overordnede. Når han ringede til bagvagten, forventede han, at bagvagten svarede. Han kan ikke huske, om han har ringet til A. Det var sjældent, at han ringede til bagvagten. Han ringede kun, når han var i tvivl.

B har forklaret bl.a., at han er forhenværende chef for Ø-afdelingen i Hjemmeværnskommandoen og nu er pensioneret. Han har arbejdet i samme afdeling som A og har i en periode haft samme funktion. Som chef i hjemmeværnet er der merarbejde, og man bliver også af og til ringet op uden for arbejdstid f.eks. af vagthavende. I den forbindelse har han ikke oppebåret tillæg. Den vagthavende får tillæg, men ikke chefen. Vagthavende får daglige meldinger, mens bagvagten kun kontaktes lejlighedsvis. Det fremgår af loggen over hændelser, at det er sjældent, at bagvagten bliver kontaktet. I 2016 var der i alt 264 hændelser, og af disse var det kun i 13 tilfælde, at A blev kontaktet som eneste chef. Flere af disse tilfælde lå inden for kontortid. Det er sædvanligt, at vagthavende holder flere i chefgruppen orienteret gennem fremsendelse af en fælles sms eller mail. Som chef i lønramme 37 og derover har man ikke en højeste arbejdstid, og man er som chef selv interesseret i at blive holdt orienteret, når der sker særlige hændelser, således at man er ajour, når man møder ind. Det er hans indtryk, at alle henvendelser er blevet skrevet ind i loggen. I en forsøgsperiode i 2017 kom alle afdelingschefer på en vagtrose – og fik tillæg herfor – for at vurdere, om der var behov for en ordning med fast bagvagt. Forsøget viste, at der ikke var behov for en sådan ordning, da der var ganske få henvendelser. I de fire uger af forsøgsperioden, hvor han fungerede som fast bagvagt, var der kun en enkelt henvendelse. Det er almindeligvis seniorer i hjemmeværnet, der fungerer som vagthavende, og de er derfor erfarne.





Det er hans opfattelse, at det ville være en tjenesteforseelse ikke at svare på opkald fra vagthavende, hvis man var anført på en vagtrose. Men hvis man ikke er anført på en vagtrose, er det ikke en tjenesteforseelse ikke at svare. A var ikke på en vagtrose. Det blev ikke betragtet som en tjenesteforseelse, at A ikke længere ville være fast bagvagt. De vagthavende har en liste med chefernes telefonnumre, og det er normalt altid muligt at få fat i en chef, hvis der er behov herfor.

E har forklaret bl.a., at han er oberstløjtnant og chef for Ø-afdelingen i Hjemmeværnskommandoen. Han og A er i sideordnede stillinger, men han var i 2015 chef for A. Han har fungeret som bagvagt i ganske få perioder. Vagthavendeordningen indebærer, at forskellige myndigheder udpeger en vagthavende, som er pålagt en opgave, og den honoreres den vagthavende for. Derudover er der en uformel bagvagtordning. Han var i 2015 bagvagt et par gange, og han blev i den forbindelse aldrig kontaktet af vagthavende. I efteråret 2017 var der en forsøgsordning på 3-4 måneder, hvor bagvagterne blev sat på en vagtrose. Han havde selv bagvagt i sammenlagt fire uger, og i den periode blev han kontaktet af vagthavende to til tre gange. Han ved ikke hvor meget, bagvagten har været belastet over årene, men set ud fra undersøgelsen af loggen har der ikke været tale om en omfattende belastning. Loggen over hændelser er efter hans opfattelse retvisende. Hvis man som bagvagt havde haft en forventning om at modtage tillæg, så burde man have reageret tidligere. As funktionsbeskrivelse var den samme som hans egen. Han kan ikke huske, om der stod ”kan indgå” eller ”indgår” som bagvagt i hans egen funktionsbeskrivelse. Det var tidligere fast praksis, at der i aktivitetsbriefingen indgik en oversigt over, hvem der var bagvagt, men det indgår ikke længere. Det fremgår stadig af bestemmelserne fra 2013 for vagthavende ved Hjemmeværnskommandoen, at vagthavende er forpligtet til at kontakte sin chef, hvis han er i tvivl, men disse bestemmelser har længe trængt til en revision.

### **Parternes argumentation**

Klager har anført navnlig, at A har fungeret som bagvagt for vagthavende i Hjemmeværnskommandoen. Dette fremgår af funktionsbeskrivelsen for A, ligesom A har været anført som bagvagt på de løbende aktivitetsbriefinger. A anså sig derfor også for forpligtet til at drage omsorg for at finde afløsere under sin ferie. Det fremgår endvidere af Hjemmeværnskommandoen's blivende bestemmelser for vagthavende, at vagthavende i visse situationer har pligt til at kontakte bagvagten, som derfor skal være til rådighed. Der er ingen formkrav til en ordre, og A har med rette opfattet situationen på den måde, at han har været beordret til at forrette



rådighedstjeneste efter § 1, stk. 1, i aftale af 4. oktober 1991. A har som udgangspunkt været til rådighed hele tiden. A blev da også tildelt et vederlag på 60.000 kr. bl.a. med henvisning til, at han som udgangspunkt altid har fungeret som bagvagt for vagthavende og som udgangspunkt altid har været til rådighed. Ledelsen har aldrig grebet ind eller i øvrigt præciseret, at A ikke skulle forrette tilkaldevagttjeneste eller i øvrigt ikke havde pligt til at stå til rådighed. A burde derfor have været stillet som en officer, der forretter rådighedstjeneste/tilkaldevagt-tjeneste, og dermed også have oppebåret godtgørelse for arbejdsfridag med dobbelt sats, jf. aftale af 5. marts 2014 § 3. Der foreligger på denne baggrund et brud på aftalene om rådighedstjeneste/tilkaldevagt, som er bodspådragende. Henset til karakteren af bruddet bør der udmåles en skærpet bod.

Indklagede har anført navnlig, at A aldrig er blevet beordret til at fungere som tilkaldevagt, ligesom han heller aldrig har fungeret som sådan. Han har derfor aldrig været omfattet af § 1, stk. 1, i aftale af 4. oktober 1991, og skal derfor ikke honoreres med tilkaldevagttillæg/rådighedstillæg. A har således aldrig indgået i en vagtrote eller vagtliste for tilkaldevagter, jf. § 1, stk. 3, i aftale af 4. oktober 1991 samt pkt. 6.2.3.1 i Forsvarsministeriets Personalestyrelses cirkulære FPSBST 201-8. Det er derimod sædvanligt, at såvel afdelings- som divisionschefer for et givent ansvarsområde i Hjemmeværnskommandoen bliver kontaktet, såfremt der sker alvorlige hændelser inden for deres respektive ansvarsområder, og det er denne opgave, som er indeholdt i den uformaliserede funktion som bagvagt. Denne opgave går ikke ud over, hvad der almindeligvis må forventes af en chef på det pågældende niveau, og skal således ikke honoreres med særskilt tilkaldevagttillæg/rådighedstillæg. At den chef, som den vagthavende forsøger at kontakte, ikke svarer, vil heller ikke udgøre en tjenestelig forseelse. Der har set i forhold til de øvrige chefer i Hjemmeværnskommandoen aldrig været stillet skærpede krav til A om, at han skulle være kontaktpar. Undersøgelser af logbogen viser, at der ikke har været tale om ”utallige henvendelser” til ham og da slet ikke uden for kontortid. De fleste af henvendelserne har i øvrigt blot været en orientering af chefgruppen, og henvendelserne har på intet tidspunkt indebåret, at A har skullet møde til tjeneste uden for sædvanlig arbejdstid. Der er således på intet tidspunkt sket indgreb i As handle- og bevægelsesfrihed som følge af hans funktion som bagvagt, som går ud over, hvad han allerede er blevet honoreret for gennem sin chefløn, herunder det engangstillæg, som han fik tildelt for sin indsats i 2015. Der foreligger herefter ikke et brud på § 1, stk. 1, i aftale af 4. oktober 1991, hvorfor Forsvarsministeriets Personalestyrelse skal frifindes for begge de påstande, som klager har nedlagt.



## Tjenestemandsskikens begrundelse og resultat

Tjenestemandsskikken lægger efter bevisførelsen til grund, at A i perioden fra september 2013 til januar 2017 som udgangspunkt har fungeret som bagvagt for vagthavende i Hjemmeværnskommandoen. Spørgsmålet er herefter, om bagvagtsfunktionen, som A har varetaget, opfylder betingelserne for at udgøre rådigheds- eller tilkaldevagttjeneste omfattet af aftalen af 4. oktober 1991.

Af aftale af 4. oktober 1991 § 1 og § 3 fremgår bl.a., at militære tjenestemænd og kontraktansatte officerer, der som led i omgangstjeneste i stedet for at være på vagt på tjenestestedet pålægges at forrette rådigheds- eller tilkaldevagttjeneste, oppebærer et tillæg, der ydes for hvert døgn, sådan tjeneste ifølge vagtrote eller -liste er pålagt og udført, og at det er en forudsætning for at kunne oppebære tillæg, at personalet under rådighedstjenesten kan tilkaldes via telefon eller lignende, samt at de pågældende kan møde på tjenestestedet inden for en af tjenestestedet fastsat tid. Det fremgår tilsvarende af Forsvarsministeriets Personalestyrelses cirkulære FPSBST 201-8 fra marts 2016, at tillæg for tilkaldevagt bl.a. kun kan oppebæres, såfremt tilkaldevagten er oprettet i stedet for en på tjenestestedet værende nødvendig vagt, og at de pågældende kan møde på tjenestestedet inden for en af tjenestestedet fastsat tidsramme, samt at der er etableret en vagtliste. Det fremgår desuden, at på tjenestestede, hvor tilkald sjældent forekommer, eller hvor der ikke er krav til permanent tilkaldevagt af hensyn til beredskabsniveauet, bør rådigheds- og tilkaldetjeneste varetages ved tilkald efter adresseliste, hvilket ikke medfører udbetaling af tilkaldevagttillæg, og at den ulempe, der herved påføres personalet, anses for at være dækket af generelle tillæg.

Tjenestemandsskikken finder herefter og på baggrund af bevisførelsen, at aftalen af 4. oktober 1991 regulerer en ordning, der har til formål at kompensere en vagthavende, som ved at stå til rådighed og om nødvendigt være klar til at møde på tjenestestedet inden for en nærmere fastsat tidsramme lider et indgreb i sin handle- eller bevægelsesfrihed. Forpligtelsen til at stå til rådighed – og retten til compensation herfor – følger af, at vedkommende er anført på en vagtrote eller -liste over det personel, som er beordret til at være på vagt.

A har ikke været anført på en vagtrote eller -liste, han havde ingen pligt til at kunne møde frem på tjenestestedet inden for en nærmere fastsat tidsramme, og der var ikke tale om, at han som led i omgangstjeneste var pålagt at forrette rådigheds- eller tilkaldevagttjeneste i stedet



for at være på vagt på tjenestestedet. Det var vagthavende – ikke bagvagten – som var på vagt, A blev som bagvagt kun kontaktet lejlighedsvis, og det var ikke pålagt ham som en tjenestepligt at besvare opkald.

A var dermed ikke pålagt en indskrænkning i sin handle- eller bevægelsesfrihed, som kan sidestilles med den form for rådigheds- og tilkaldevagttjeneste, som er omfattet af aftalen af 4. oktober 1991. Den funktion, som A har varetaget som bagvagt, må tværtimod anses for at have udgjort et led i varetagelsen af stillingen som chef for Hjemmeværnets X-afdeling, som ikke er gået ud over, hvad der kan forventes af en chef på det niveau, og som ikke kan begrunde særskilt honorering, uden der er indgået en aftale herom, hvilket ikke er tilfældet.

Indklagede frifindes herefter for de af klager nedlagte påstande.

### **T h i k e n d e s f o r r e t :**

Finansministeriet for Forsvarsministeriets Personalestyrelse frifindes.

Ingen af parterne skal betale sagsomkostninger til den anden part.

Lene Pagter Kristensen